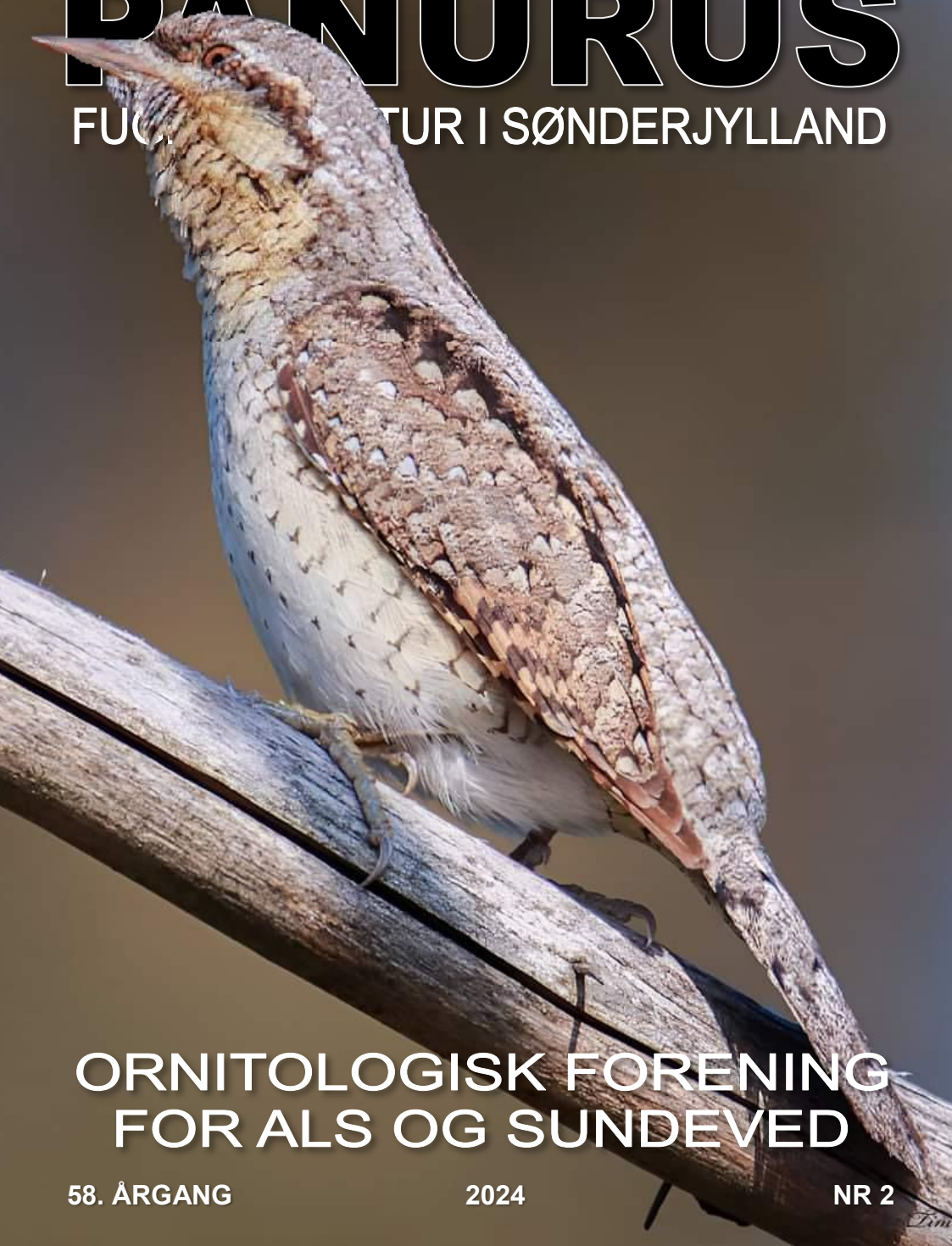

PANURUS

FUGLEFAUNA I SØNDERJYLLAND

ORNITOLOGISK FORENING
FOR ALS OG SUNDEVED

58. ÅRGANG

2024

NR 2

INDHOLD

Ulovligt fjernede mågereder (DOF)	2
Forordet	3
OAS på Facebook	4
Stor skallesluger 2024	6
Fyn er fin	8
Fugl og formand	9
Mine mursejlere	9
Skagen 2024	10
Hvor er min tårnfalk	13
Pjank og pjat	14
Så tog OAS til Mandø	16
Vendehals	17
OAS kom med foråret til Mandø	18
Agerhøne	21
Opslagstavlen	22
Gæt'n fugl	23
Aktivitetsoversigt	24

Forsidebillede

Vendehals
Tim Lassen,
Årtoft plantage

ALLE FUGLE HAR RET TIL ET FAMILIELIV, OG DET ER ULOVLIGT AT FJERNE FUGLEREDER.

DOF BirdLifes afdeling i Sydvestjylland har politianmeldt firmamæt NorSea på Esbjerg Havn for ulovlig fjernelse af mågereder på et tag under renovering.

En halv snes sølvmågereder med æg er ulovligt blevet fjernet på taget af en bygning på adressen Sahara 1 på Esbjerg Havn i forbindelse med renovering af taget. Og nu er en koloni på 30-40 par sølvmåger i farezonen for at lide samme skæbne.

Derfor har Dansk Ornitologisk Forening (DOF BirdLifes) afdeling i Sydvestjylland anmeldt firmaet NorSea, der ejer bygningen, til Syd- og Sønderjyllands Politi.

[www.dof.dk/om-dof/nyheder?
nyhed_id=2276](http://www.dof.dk/om-dof/nyheder?nyhed_id=2276)

Foto: stormmåge (stand in for sølvmågen)

Bagsidebillede

Ederfugle med ællinger
Foto: Hanne og Jens Eriksen
Tryggelev Nor

FORORDET

Af Viggo Petersen

Kære læsere

I sidste nummer af Panurus bragte jeg et indlæg om årets digesvaleprojekt., der egentlig var tænkt som et arbejdsblad og derfor ikke har den kvalitet som en artikel bør. Jeg beklager over for forfatteren, at den blev bragt i denne udgave.

Lad os vende halsen mod dette nummer af Panurus (redaktørhumor) OAS tog til Mandø igen igen og igen igen var det en super oplevelse. Vejret var med deltagerne. Læs Eriks og Tonys beretninger.

Skallesluger gør som de plejer jævnfør Klaus Bo's beretning, dog med lidt overraskelse.

Panurus kulturmand på Fyyn slår et slag for en fin udstilling på Fyn og forsøger et lokke os Kerteminde.

Jensen har være til fugl i Skagen. Læs

hvordan det gik på side 10.

Tårnfalk, vendehals agerhøne og mursejler er også på rollelisten.

Og så har OAS fået en Facebookside som John sætter dig ind i allerede på næste side. Den skulle gerne live et godt supplement til Panurus med de mere aktuelle nyheder og som afløser for bloggen på vores hjemmeside. Vi håber, at du vil tag godt i mod det nye tiltag.

Annonce

SIB®
BYGGERI
www.sib.dk

**Din professionelle
byggepartner**

OAS PÅ FACEBOOK

Af John Larsen

Bestyrelsen har besluttet at modernisere medlems servicen i foreningen. Vi er som mange andre foreninger på Facebook.

Ved at være på Facebook forventer vi at kunne kommunikere hurtigere og mere livligt i foreningen. Det er nemt at følge med på PC, mobiltelefon eller tablet. Man kan let og hurtigt dele et par spændende billeder eller en lydoptagelse fra felten eller en lille historie.

Facebook indgår i kommunikationen blandt virksomheder og organisationer næsten overalt. Samtlige DOF-lokalforeninger og DOF selv har en Facebook-profil, og der er mange andre relevante for fugle- og naturinteresserede. Hvis man tager udlandet med, er listen næsten uendelig. Vores egen profil skal bidrage til at styrke det særpræg og den sammenhængskraft, som OAS har. Igennem nogen tid har vi i bestyrelsen og en mindre kreds af medlemmer testet en Facebookprofil for OAS.

Nu er tiden inde til at åbne adgangen for alle medlemmer, der kunne have interesse for det. Tanken er, at oplevelser med fugle kan deles på profilen – billeder, korte historier, spørgsmål om identifikation af fugle, spørgsmål til fuglelokaliteter osv. Alt hvad andre medlemmer og én selv kan have glæde af.

Der kan startes Chats/debatter, inviteres til møder, fugleture, foredrag, holdes onlinemøder, streames fra møderne på kassen og meget mere.

Adgang kræver, at du har en Facebook-

profil. Har du det allerede, kan du finde OAS her:

<https://www.facebook.com/groups/834792105075921>

Eller du kan bare klikke på den blå Facebook-knap på OAS-hjemmesiden:

<https://oasweb.dk/>

Knappen er til højre lige under den fine lille fugletegning. Klik blot der, og du føres til vores Facebookside, hvor du kan anmode om at blive medlem.

Kun medlemmer af OAS kan få adgang, og for at komme indenfor skal du igennem en godkendelsesprocedure - svare på et par spørgsmål og godkendes. Godkendelsen håndteres løbende af en gruppeadministrator eller moderator. Indlæg fra medlemmer skal også godkendes, inden de bliver vist på profilen. Men da der er 3 personer, der som administratorer kan godkende, så skal det nok gå tjept. Vi behol-

der denne ekstra sikkerhed, indtil det er kørt bedre ind. Kun en god og sober tone accepteres, men det bliver nok heller ikke det store problem. Fuglefolk plejer at opføre sig ordentligt.

Har du ikke en Facebookprofil allerede, kan du overveje at få en.

Sådan får du en Facebook-profil:

Trin 1: Gå til Facebooks hjemmeside

Åbn din webbrowser og gå til

<https://www.facebook.com/>

Du kan også downloade Facebook-appen til din smartphone eller tablet, og starte tilmeldingsprocessen i den.

Trin 2: Udfyld oprettelsesformularen

- Indtast dit fornavn og efternavn.
- Indtast din e-mailadresse eller dit mobiltelefonnummer.
- Indtast din adgangskode.
- Vælg din fødselsdag.
- Vælg dit køn.

Klik på "Opret konto".

Trin 3: Bekræft din e-mail eller dit telefonnummer

- Du vil modtage en e-mail eller en SMS med et bekræftelseslink.

Klik på linket for at bekræfte din konto.

Trin 4: Tilpas din profil. Dette trin er ikke strengt nødvendigt, men letter overblikket på din profil for andre:

- Tilføj et profilbillede.
  - Skriv en kort biografi om dig selv.
  - Tilføj dine interesser og hobbyer.
- Find dine venner og familie på Facebook.

Tips:

- Brug et stærkt kodeord og del det ikke med nogen.
- Vær meget forsigtig med, hvilke oplysninger du deler på Facebook.
- Justér dine privatlivsindstillinger for at kontrollere, hvem der kan se dine oplysninger.
- Justér på de notifikationer, du ønsker at modtage.

Læs mere om Facebooks sikkerheds- og privatlivspolitikker:

<https://www.facebook.com/help/193677450678703>

Bestyrelsen overvejer at afholde en orienteringsaften eller spørgetime, hvor vi kan hjælpe med processen, hvis der skulle vise sig tilstrækkelig interesse for det.

Bestyrelsen håber, at rigtig mange medlemmer vil være virtuelt sammen med OAS på Facebook, og være aktive. Jo flere vi er, desto bedre og mere livligt bliver det.

The screenshot shows a Facebook group page for "OAS Ornitologisk Forening for Als og Sundeved". The page layout includes a top navigation bar with the Facebook logo and search bar. Below this is a group header with the name and a "Privat gruppe - 10 medlemmer" label. A large cover photo shows two ducks on a body of water. To the left of the cover photo is a sidebar with administrative tools like "Startside for fællesskab", "Oversigt", and "Administratorværktøjer". Below the cover photo, the group name is repeated, followed by a row of member profile pictures and buttons for "Inviter" and "Del". At the bottom, there are navigation tabs for "Debat", "Udvalgt", "Medlemmer", "Begivenheder", "Medier", and "Filer".

Stor skallesluger – 2024

Af Klaus Bo Jensen

Ynglesæson 2024

Jeg sidder her aftenen før vores OAS-tur til Pøls rev/Birkepøl lørdag den 25/5-24 og vil begynde min indberetning om årets stor skallesluger kontrol af redekasser.

Vi har nu gennemført den 1. kontrolrunde af vores ca. 65 kasser på Als og Sundeved. Årets kontrolteam har bestået af Kaj Abildgaard, Johanne Meder, Orla Jessen, Hans Erik Jensen og undertegnede. Kasserne er besøgt 9/5, 10/5 og 17/5. Slutkontrol er planlagt af Kaj og mig til mandag den 27/5.

Status p.t. er: 20 stor skallesluger, 5 natugler og.....ét eger!

Det er ganske godt, og inden for det forventelige. (Undtaget eger-net!)

Hvad er succeser:

Kurskoven + "guldkyst-lunden" i Sønderborg, Hørup klint, Hjortholm på Kegnæs, Lusig strand, Sandvig Als, Ballebro, Vemmingbund, Gammelmark, Spar Es og så selvfølgelig "Gerdas have" med 3 stor skallesluger, 1 natugle og 1 eger.

Skuffelser:

Sønderskoven (kun 1 natugle), Als' østkyst (1 natugle), Sebbelev, Madeskoven, Kær og Skelde kobelskov.

Vores helt klart største udfordring er gamle, dårlige kasser. De mange, første kasser vi opsatte, er helt

forkerte: De har mellemrum imellem træpladerne, så lyset ind i kasserne forstyrrer/forskrækker skalleslugeren. De VIL dem simpelthen ikke. (Natuglen er ligeglad).

Vi burde selvfølgelig få dem udskiftet, ligesom der er flere kasser, der burde nedtages og omplaceres. M E N - vi er en forening af "rimeligt" gamle, u-adrætte mænd og piger, der IKKE skal "sendes" i højden på stiger for at "gøre arbejdet".

M E N – det kunne jo være en opgave for OAS' nye "fondsmiddeludvalg" at opstille et "ønskescenarie", hvor vi kan ansøge om midler til professionel hjælp til opsætning/nedtagning af udvalgte kasser via "Del-Pin lifte, træklatrere m.v.". I mit stor skallesluger excel-ark har jeg alle de nødvendige oplysninger om succes, tilstand m.v.

Men indtil da, så bliver kasserne hængende, ikke genopsat eller fornyet.

Inden jeg senere vil opdatere min artikel efter slutkontrollen, vil jeg da lige igen fortælle om vores "allesammens" Gerda og hendes skalleslugere.

Hun har bare "Danmarks rekord" i "befolkningstæthed af stor skallesluger" !!

Seneste nyhed fra "hendes have" er, da Orla Jessen kom forbi (ikke på hans kontrolbesøg, men da han

IKKE kunne finde plads på Kravesand til fugle-obs pga..... auto-campere !

På retur-vejen fra Kragesand kom han forbi Gerda's have i Skelde. MEN han blev mødt af 2 "ivrigt gestikulerende" kvinde-mennesker på vejen og fra haven. Gerda og svigerdatter. Der var nemlig gang i "udmarch" fra haven af stor skallesluger hun med et koppel af ællinger !

De havde samlet sig i et hjørne af Gerdas have, og ville nu gerne ned til Skelde vig. Biler blev stoppet, så fuglene kunne få fortrinsret. Lidt forvirret gik fuglene sydover af vejen, men fandt heldigvis en vej i markskellet ved en bæk, og søgte

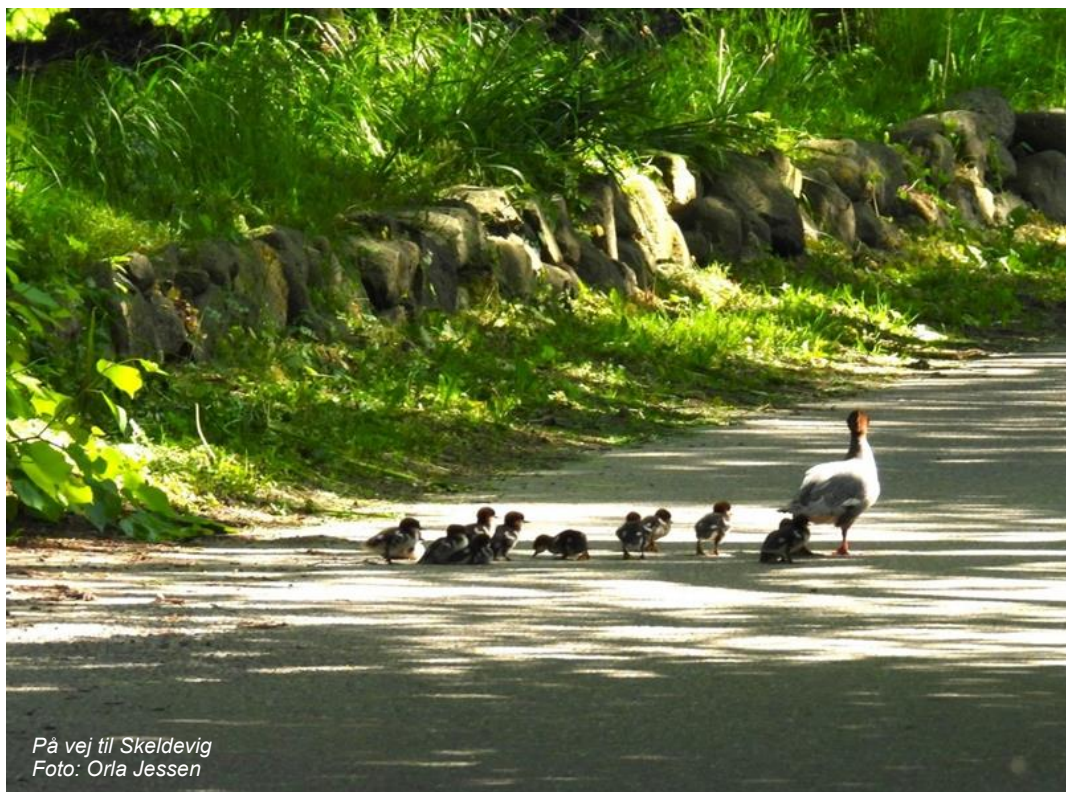
den vej ind og forsvandt.

SÅLEDES fik Gerda igen, igen afleveret "et (Skelde-) koppel fugle" til vores statistik! (se foto)

Status efter slut kontrollen søndag den 26/5-24:

Noget skuffende i forhold til sidste år opdagede vi ingen nye ynglende skalleslugere på turen. Vi genbesøgte en 10 – 15 kasser, men fandt intet. Og dog.....

I kassen ved Kær vig blev vi mødt af en arrig rødstjert, hun da vi indførte vores kamera i kassen. På monitoren kunne jeg se, at hun havde anlagt en fin, lille rede i hjørnet af kassen – noget af en Penthouselejlighed for en rødstjert.

*På vej til Skeldevig
Foto: Orla Jessen*

FYN ER FIN!

Af Lars Peter Hansen

Hva' laver Lars Peter å Fynn?
Det ve' j'ette

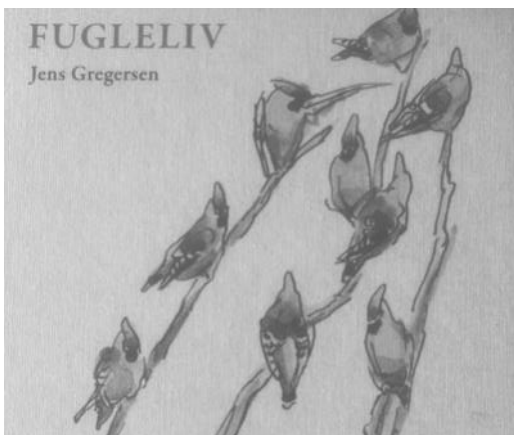
Går turen til Fyn i løbet af sommeren bør et besøg på **Johannes Larsen Museet** i Kerteminde stærkt overvejes. Fra 29. juni til 6 oktober er der en anbefalingsværdig særudstilling med nutidens førende fuglekunstnere - **Jens Gregersen og Lars Jonsson** - med titlen **NÆRVÆR**.

Jens Gregersen har netop udgivet en ny bog med titlen Fugleliv, som blev præsenteret på museet i april måned. Den smukke bog giver med dens mange flotte tegninger et indblik i et liv levet i tæt samklang med fuglene, landskaberne og den inspiration, som forfatteren - naturens årvågne vogter - henter her.

Svenskeren Lars Jonsson, der bor på Gotland, huskes sikkert af Panurus-læsere fra bogen Vinterfugle, som blev omtalt i Panurus 2016(4)16.

Fyn er fin
Lars Peter Hansen
Lokalguide til Sybergland

En tur til Kerteminde kan fint kombineres med en visit til naturområdet Sybergland, der ligger umiddelbart nord for byen, hvor der indtil nu er registreret ikke færre end 178 arter. Blandt Sybergkvæget, der græsser derude, er for nylig truffet gule vipstjerter.

Særudstilling: Lars Jonsson og Jens Gregersen - Nærvær

29. juni til 6. oktober

Et svensk-dansk møde mellem to naturskildrere

Sommerudstillingen 2024 på Johannes Larsen Museet er et møde mellem to af nordens betydeligste naturkunstnere og -formidlere.

Tid: Alle dage kl. 10-17 juni-aug.

Tirsdag-søndag kl. 10-16 sept.-okt.

johanneslarsenmuseet.dk

FUGL OG FORMAND

af Lars Møller Andersen

Så blev det juni. Den store ynglemåned. Yngletiden kulminerer. Fugleunger forlader reder og huller. Ny-udfløjne unger fodres stadig et stykke tid, indtil de pludselig en junidag må klare sig selv i den store verden fuld af prædatorer. Sådan er livets og naturens store hjul. År efter år.

I OAS-hjulet er vi halvt igennem årets mange aktiviteter. Fugleture og foreningsarrangementer får sommerferie, for så at starte op igen i sensommeren og efteråret. Jeg glæder mig allerede.

Jeg glæder mig også over at være vidne til al den aktivitet, vi har i foreningen. Skalleslugerkasser bliver kontrolleret, digesvæltælling bliver organiseret, Panurus går i trykken igen igen, opsyn med vendealkasser udføres, foredrag og foreningsarrangementer o.s.v.

Tak til alle aktive der gør en frivillig indsats for fuglesagen. Det summer af liv og sommer.

Vi ses i felten

KLAUS' ULTRA KORTE KLUMME

MINE MURSEJLERE !

Dette er kun en kort "briefing" (**KUKK**) over mine mursejlere - set fra min altan i Sønderborg. Der ankom 5 stk. lørdag

den 11. maj (plejer at ankomme imellem 8. - 12. maj)

2 mursejlere blev set torsdag den 23. maj forlode rede stedet i den nærliggende ejendom.

Til aften fredag den 24. maj flyver der 7 mursejlere rundt og skriger, leger m.v.

Lur mig - om der ikke kunne komme en yderligere "indberetning" i Panurus 3/24, når ynglesæsonen er ovre.

SKAGEN 2024

Klaus Bo Jensen
Tekst og foto

Jeg har sagt det før i tidligere Panurus-artikler, og jeg siger det igen !!

Se nu at komme op til Skagen til forårs-trækket. Det gives ikke bedre. I slut april/ primo maj kommer alle de skandinaviske rovfugle på forårstrækket forbi Danmarks (Nordeuropas) nordligste punkt på vejen videre til det nordlige Skandinavien og Island, Grønland og Rusland m.v. Senere – start til slut maj kommer de sjældne småfugle (lille fluesnapper, alpejernspurv, hortulan og citronvipstjert mv).

Hvad venter I på !

For 5. gang havde jeg booket et sommerhus i Hulsig til mig og mine (få) fuglevenner. Denne gang Anders Otto Nielsen og Kim Hagen Andersen. Og så selvfølgelig Schwebs + Hanne på sidelinjen inde i Skagen i deres sommerhus. Vi var der fra lørdag den 27/4 til lørdag den 4/5.

Skagen for os i Hulsig hedder total hygge fra ca. kl. omkring 14 på terrassen i Hulsig, hvor rovfugletrækket ER lige så godt fra terrassen, som på Flagbakken inde i Skagen. Fordelen ER, at vi kan stå med en god "drinks" i hånden, og så se de samme fugle, som fra Flagbakken. Rovfuglene har det med at komme ind fra østkysten omkring os, og så

flyve videre imod NØ over Hulsig hede imod Skagen og Grenen.

Ugen deroppe i Skagen har sit "eget liv". Vækkeuret ringer kl. 05, og så starter kampen om at komme først på toiletet ! Taberen starter ovnen og sætter kaffe over. I mellemtiden kan der så obs'es fugle fra terrassen, hvilket der selvfølgelig også bliver gjort. Hver morgen sang skovpiberen, rødstjerten og topmejsen. 2 morgener havde vi den helt fantastiske oplevelse af "retur-trækkende" ringdrosler over sommerhuset imod syd. Ca. 100 den ene morgen, og morgenen efter ca. 40. Derefter helt slut.

Det med træk "i klumper" skulle vi så også opleve senere i Skagen !

Hver morgen kørte vi til Nordstrand med ankomst omkring kl. 06 – 06.15. Allerede så tidligt stod der ca. 20 personer (fuglenørder!). De dygtige, kloge, respekterede sad forrest i klitrækken, og alle os andre fandt "et spot" uden at genere andre. Vi "Sønderjyder" fik pladsen ca. midt i !

Men i løbet af ugen fandt ALLE de andre ud af, hvor vi stod – nok mest fordi "Jensen" igen, igen var lidt, meget talende og højrøstet !

Hvert år tager jeg afsted fra Sønderborg med

Traner over Nordstrand

Steppeørn og havørn over Nordstrand

ønsket om 2 nye DK-arter (første gang jeg ser en fugl i DK). I år var ønsket en "havfugl" : hvidnæbbet lom eller lille- og mellemkjøve. (Stormsvaler, skråper, albatrosser, petreller mv kan KUN ses på efterårstrækket). Og så en "lille, bitte, småfugl" såsom hortulan, nordsanger el.lign.

Jeg fik 1 ny DK-art i år !!!!

Jeg havde håbet på den blå glente, som var set i området slut april, men som så valgte at flyve op til Norge ! 2. gang jeg "misser" den med 1 dags interval.

Men jeg fik Steppeørnen !!!!!

Ørnen havde holdt til i området omkring Søby/Jyske ås siden vinteren on-off. Jeg håbede på et besøg af denne sjældne ørn i Ska-gen. Mandag den 29/4 skete det over Nordstrand ! Først kom den svævende fra SØ ind over "reservatet" og "Nordstrand". Vendte om, og gik øst/nord øst i retning af Grenen. Fik mit foto (+ 30 uskarpe). Et kvarter/halv time efter kom den sgu igen fra øst. Nu flan-

keret af 2 havørne lige over vores obs.sted på Nordstrand ! Jeg knipsede og "råbte højt – som en sønderjyde jo gør". Fik et OK foto, imens havørnene faktisk moppedede steppeørnen. Et godt foto vil jeg mene, men kun det. Resten står kun skarpt i min hukommelse !!!! De trak så Ø / SØ, og vi så dem ikke mere den dag, eller senere for den sags skyld. Men vi VAR der !!

Imellem kl. 06 og 08 er det bedst ved Nordstrand med hav-trækket. De rødstrubede lommer trak flittigt de første par dage, men gik så højt over horisonten til sidst, som om at nu ville de nordpå, som i nordpå. De sidste dage var lom-trækket forbi !

Men alligevel - pludselig midt i ugen blev der udmeldt trækkende hvidnæbbet lom tværs over Batterivej imod Nordstrand. Jensen var "elektrisk" – nu får jeg den..... Pludselig kommer den til syne imod syd langs havstokken !. Den flyver "stille" forbi os langs kystlinjen imod øst/nord imod Grenen.

Kun ca. 150 meter fra klitten, hvor vi står. HVOR HELDIG kan man være - bortset fra, at mit kamera lå i bilen ! Hold nu kæft ! Ellers så vi adskillige ! trækkende steppehøge, sorte glenter, fjeldvåger og fiskeørne fra stranden. Hver morgen kom også spurvehøgene susende lavt over terrænet i pæne antal.

Omkring kl. 10 eller lidt før døde havtrækket, og nu skulle man koncentrere sig om de trækkende våger/glenter ind over "saftevandsbakken" imod nord.

(Forbruger-info): Når man er på træf i Skagen, er det et MUST at være online på "Zello", og være minimum opkoblet på "Skagen Birding" og "Grenen fuglestation". Her melder "de store kanoner" de forskellige gode fugleobservationer ud.

Efter klokken 10 prøvede vi "sønderjyder" forskellige lokaliteter ud: Saftevandsbakken, Batteriskoven, Ellekrattet, Reservatet og "det grå fyr". Faktisk med RINGE succes.

JEG blev bekræftet i, at "ellekrattet" og "flagbakken" er fuldstændig "overvurderet". Til gengæld "opdagede" vi "gyvelmarkerne" midt i Skagen Plantage (syd for Skagen), som et fantastisk sted. Tidligere år har det været uden interesse, men i år stod der masser af vand på engene og dannede masser af "sjap-søer". Her fandt vi tinksmede, krikænder, gule vipstjerter og stenpikkere iblandt viber og rødben.....så var der "horder" af lærkefalke.....som i lærkefalke !

De 2 gange vi besøgte området var der hele tiden omkring 8 -10 - 15 lærkefalke i luften samtidig.

Prøv lige at smage på det: 10 - 15 lærkefalke samtidig ! Den ene dag deroppe i Skagen meldte de ud, at der var "sat" Danmarksrekord med trækkende lærkefalke over Skagen på OVER 100 lærkefalke. Hvabehar ! Læg så lige til, at vi også havde nogle trækkende aftenfalke i perioden.

Vi (Anders, Schwebs, mig og øvrige) havde en flot aftenfalk-obs. ved Hulsig hede. Vi var taget ud til "Brenner-passet" på heden fordi der var meldt trækkende kongeørn ud. DEN så vi ikke, men imens vi håbefulde "ornitter" stod der, kom der pludselig en nordtrækkende aftenfalk - han forbi os på 100 meters afstand i lav højde over terrænet.

Stor opstandelse - men ingen fotos igen, igen !

Sådan kan vi fortsætte: opflyvende rørdrum, skovsanger, broget fluesnapper, hedelærke. Skagen leverer bare !

Og det gjorde vores "elskede" sommerhus i Hulsig også: Udover allerede tidligere

nævnte fugle, havde vi også hele 3 lærkefalke, der trak forbi sommerhuset på 10 m's afstand + nogle lille korsnæb som morgenobs.

Af forskellige årsager forlod Kim sommerhuset onsdag (missede hvidnæbbet lom som DK-art) og Anders om fredagen (missede prærietraner som DK-art). NÅH JA !!!!!!!!!!!!!

På vejen hjem om lørdagen (efter at JEG alene havde gjort rent i sommerhuset) besøgte jeg da lige en "udmeldt" prærietraner ved Jerup strand og eng sammen med 20 andre "tosser". Der stod prærietranen sammen med ca. 20 andre alm. traner. Hvilken afslutning på en Skagens-tur !

Steppehøg over Nordstrand

HVOR ER MIN TÅRNFALK?

Af Christian Olesen

Efter en fugletur i Tinglev Mose med Klaus Bo som guide, hvor vi bare ingen rovfugle så, kom jeg til at tænke på, at jeg også savner min lokale rovfugl.

For en del år siden købte jeg en tårnfalkekasse, som stod og samlede støv i stalden, inden jeg fik taget mig sammen til at hænge den op.

Ud fra mine sparsomme notater kan jeg se, at der var trafik ind i den i 2020. I 2022 kom der 4 unger på vingerne.

2023 syntes jeg ikke, der skete noget i en lang periode, så jeg fik fat i en stige og kravlede op. Jeg var lige ved at få en falk i ansigtet, så jeg kom hurtigt ned igen.

5 unger satte sig noget tid senere ud på kanten af kassen. I starten hoppede de ind i kassen igen, når de så mig, men efterhånden blev de siddende og drejede bare hovedet, når jeg gik forbi.

I år har jeg noteret trafik ind i kassen i marts måned, men da min tålmodighed var hørt op, kravlede jeg op med mobilen som spydspids. Kassen er tom. Øv.

Jeg tænker, at en af fuglene er død, og den anden så har søgt andre græsgange, for jeg ser ingen tårnfalk i nærområdet. Der er lang tid til næste forår.

O. A. S.

(..en anelse pjank og pjat.....og alligevel!)

Af Klaus Bo Jensen (tekst og foto)

Jeg sidder her en fredag aften i januar 2024, og har netop endelig modtaget Panurus 4/2023 og Engfugleprojektet 2022/23 i posten.

Det glæder mig. Så er der igen noget at kaste fugleinteressen over.

Under en vis indflydelse af gin/tonic, begynder jeg at fundere lidt over bogstaverne **O A S**. Hvad dækker de egentlig over?

Ornitologisk forening for **A**ls og **S**undeved

Det er jo klart. Vores dejlige lille lokale forening.

MEN.....Bogstaverne kunne jo og-

så stå for.....

Os **a**lle **s**ammen !

Vi er jo en pragtfuld flok af individualister, der regelmæssigt tropper op til vores planlagte ture og foreningsaftener. Godt humør og gensidig respekt er faste følgere på vores ture. Nogle ved lidt, og andre lidt mere. Sådan er det bare. Med og uden Merlin og Mob-gang !

Også andre småfugle !

Vi kikker efter spætter og rovfugle, men hvad med alle de andre små fugle !

Rødhalsen er da også kær, og fin-

ken kan da også hinke uden at sinke flokken!

Også andre steder!

Bundsø, Sandbjerg og Kværs er gode – MEN der er jo også fugle andre steder!

Faudels skov, Henriks Katholm og Kajs Glansager. De findes alle vegne – også de mere sjældne – altså fugle.

Og Anders Otto sagde.....

.....Hvad med min matrikel. Her ses da både lille skrigeørn og gentagne flokke af silkehal.....Jeg vil da også være turguide!

Om Als' skove...

De ER jo skønne i maj.....MEN det er jo egentligt bare løv-sløvskove!

Ikke rigtigt noget fugleliv.....ifølge Jensen.

Og andre skove.....

Ja da.....det skal bare være plantager.....

Her er der et rigt fugleliv....for dem, der kan høre fuglene....(Lars Peter!)

Og andre sagde....

Keep it simple.....(LPH)

Klaus Malling **O**lsens **a**nderledes **s**var....

Inden bestemmelse skal man lige anskue 3. håndsvingsfjers måske begyndende gråning og slitage, inden at beslutningen bliver fjeldvåge 4K.

Om andre Sønderjyder.....

V / NV / N / NØ for Als og Sundev ved findes der "vist" også lidt gode fuglefolk har jeg hørt. De obs'er, indberetter og deltager, så det er bare fint.

Om Als' gamle Sergentskole...

Her holder vi jo til. Dejlige forhold, og gode aktiviteter for os medlemmer.

Og Als' Superstar udtaler:.....

I er nu gode alle sammen. Jeg nyder samværet med jer, og ikke mindst min lille parcel omkring Pulverbækken, hvor træløberen holder til! Gode venner af matriklen får også invitation til at se rosenstæren! (Verdens bedste Gunnar).

O A S

Vi **ER** bare gode.....sammen. Og dét var bare dét, jeg ville fortælle med denne lille klumme -----!

Annonce

Outdoor i Centrum
www.outdooricentrum.dk

SÅ TOG OAS TIL MANDØ

Af Tony Pedersen

Jeg var betaget fra starten på Låningsvejen. Synet af de fiskehejrer som kun havde hovedet op over sivene. Rødben som fløj rundt mellem perioderne hvor de fouragerede i det lave vand. De 4 skestørke i luften lige da vi kom over var måske hvad man kunne forvente på årstiden. En rørhøg som for ram på en fugl i luften lige vel stor nok til at håndtere når der samtidig var 6 viber som så på fra luften. Det var der man så 28 par øjne stirre på oprinnet.

Derefter mod uret inden for diget. Frokost oppe på diget. Lidt for meget af det gode for en beboer. Han så helt skæg ud. Det lignede han havde franskbrød under armene, da han forklarede at vores parkering var uacceptabel. 2 fugle bed sig

fast i erindringerne.

En sølvhejre flyvende i modvind. Og endnu en rørhøg helt tæt på. Den blev skubbet af vinden helt tæt på. Landsvale var bedre til at stå helt stille i opvinden fra diget.

I timerne jeg var der, så jeg endnu flere rørhøge og havørne ad flere omgange.

Jeg er stadig på år ét i aktivt fuglekikkeri. Så jeg så rigtig mange arter jeg ikke anede noget om endnu. Det kommer ....langsomt.

Det var en tur med mange deltagere, som hver især bidrog til det gode selskab.

*Rødben
Foto: Klaus Bo Jensen*

Vendehals - om en hals

Af Tim Lassen

Det er nu andet år jeg har fulgt vendehalsen. Sidste år i maj måned besluttede jeg mig for at tage en aften tur ud til Årtoft plantage. Der var ikke mange fugle her den aften.

Det skulle vise sig at blive en meget spændende tur alligevel. Pludselig hopper en vendehals op foran mig kun 5 meter fra mig, 20 sek efter hopper der en mere op. Nu sidder der 2 foran mig. Jeg fik nogen gode billeder af dem. Jeg besluttede mig at jeg måtte hjem og læse om den.

Her besluttede jeg mig for at den vel jeg følge fremadrettet. Det er en meget spændende fugl. Den er meget svært at finde og samtidig at for øje på den pga dens farver, fuglen kan dreje hals og hoved ekstraordinært, når den bliver skræmt. Dette kan sammen med dens hvæsende lyd og den lange tunge, der ender i en hornagtig spids, få fuglen til at minde om en slange, så meget at den faktisk kan skræmme mindre rovdyr.

Sidste år ynglede den, vi håber på at den får succes igen i år.

Se også forsidebillede, red

*Vendehals
Foto: Tim Lassen*

OAS KOM MED FORÅRET TIL MANDØ

Af Erik Røj Jørgensen

Så oprandt dagen, lørdag den 13. april 2024. Efter en vellykket Mandø-tur med OAS den 21. oktober sidste år, blev det en naturlig følge at arrangere endnu en ekskursion på øen, denne gang en forårstur. Den tur er vi mange, som har glædet sig til i løbet af vinteren. I alt 28 deltagere blev det til denne forårsdag.

Et privilegium

Et sammentræf af lokale fra Sønderborg og omegn, en bilfuld fra Rødekro og ja, naturligvis var også Kerteminde repræsenteret, men denne sidste historie er en helt anden, som jeg qua min ringe anciennitet i OAS ikke er kompetent til at kommentere. Men jeg lyttede mig til, at vore "kolleger" på Fyn afslutter turene med saftige Brunsviger, mens OAS gør det på rigtig Sønderjysk manér, med Mjød, hjemmelavet snaps og andet godt til ganen fra Lars Bo's bagagerum i Up-en. Det kan næppe nogen anden lokalafdeling matche, altså alt, hvad der kan være af godter i dette lille bagagerum. Jeg er imponeret hver gang. Endnu en bekræftelse på, at OAS er noget særligt, et privilegium at være med i, lad os bare sige et ægte, opdateret sønderjysk klenodie, i øvrigt netop officielt godkendt som forening af Folkeoplysningsforbundet, fik vi fortalt, trods foreningens over 60 år på bagen.

Godt forberedt

Vejret var med os. Vi blev røde i hovedet i løbet af dagen, ikke på grund af drillerier og vittigheder, men på grund af forårssolen og den friske vestenvind.

Vores nye formand, Lars Møller Andersen, brillierede ved - som altid - at være godt forberedt med alt det praktiske. Som deltager er vi i gode hænder, for der er ikke noget, der er overladt til tilfældighederne, lige med undtagelse af alle de gode fugleobservationer. Og dem var der mange af. Over 50 arter blev registreret, de fleste set, resten hørt, og det er da vist noget over gen-

nemsnittet på en OAS-tur.

Koden knækket, måske...

Lad mig komme med en indrømmelse. Jeg synes selv efter 50 års fugleinteresse at være rimelig god til at spotte fugle. Men efter mit medlemskab i OAS sidste år er selvtilliden udfordret. Når vi holder "parole" og gennemgår listen over alt, hvad der er registreret, så har jeg blot selv registreret, lad os sige blot ca. 2/3-dele af hele listen, stort set på hver tur. Det er min lille hemmelighed, jeg ikke siger til nogen. Hvad jeg derimod har registreret er, at det netop er de deltagere, som er langt over pensionsalderen, altså noget over min egen alder, der spotter mest. Dokumentationen er som regel i orden, så jeg har ingen tvivl om kvaliteten af observationerne. Så fremtiden tegner altså fortrøstningsfuld, hvad angår synet og jagttagelsesesevnen.

Men det er mig altså en gåde med den skarphed og nysgerrighed, der ytres på vores OAS-ture, inklusive denne Mandø-tur. For mig kan det være sorte prikker i det fjerne, trods 60 x forstørrelse i teleskopet, for andre er det Almindelig Ryle, en Sortklire, en Hvidklire, nå ja måske en Strandhjejle. Jeg ser måbende til, jeg kigger igen i kikkerten, igen en sort prik, indtil jeg hører fra ham ved siden af mig sige: "*helt sikkert en Sortklire, det er da helt tydeligt nu, hvor er den dog flot, som den står der og pose-rer...*" Nå, her er da endelig noget, som bliver bedre med alderen, tænker jeg, og kigger atter på min prik i okularet.

Måske har jeg luret koden på denne Mandø-tur. Jeg bad om assistance til en artsbedømmelse i mit teleskop, og wupti, så kom forklaringen. "*Den der Brushane er lidt uskarp derude, måske du har en smule vanddamp i linsen...*" Jeg tror nu ikke på det med vanddampen, men den mistanke, vil jeg altså ikke have siddende på mig, så nu ligger det hele skilt ad på den varme radiator, mens dette skrives. ... Jeg skal

Storspove, Låningsvejen, Mandø.
Foto: Erik Røj Jørgensen

nok komme efter det, det med detaljerigdommen, skarpheden og antallet af observationer for at få prikken til at blive til noget større. Det kommer jo med alderen.

Mændenes ø

Henrik Henriksen var også godt forberedt til sine forelæsninger i det fri, med velskrevne noter, om Mandø's historie gennem 800 år. Navnet Mandø er optegnet tilbage til 1200-tallet, med den ældste stavemåde værende Mannæø, angiveligt betyder det "Mændenes Ø". Sagnet fortæller, at i 1558 hærgede en stormflod, alle på øen druknede. Men 7 mænd var tilfældigvis inde på fastlandet og de fandt deres nye koner i Ho og på Fanø og flyttede efter kort tid tilbage til Mandø. Deraf navnet: Mændenes Ø. Øen har været udsat for adskillige stormfloder, senest i 1981, hvor næsten hele øen stod under vand. I dagene derefter måtte forsyninger flyves ind med helikopter. At øen kan være afskåret i flere dage, betyder også, at der i kirken – i dag den tredje af

slagsen – altid står en ekstra tom kiste parat, i fald en afdød ikke kan fragtes til fastlandet i en periode.

For 100 år siden boede her knap 300 mennesker, i dag er der blot registreret 30 indbyggere. Heldigvis er her langt flere fugle. Over 10 mio. fugle skønnes hvert år at krydse øen. Vi så nogle af dem.

Buldermørke om natten

Mandø er et af de mørkeste steder i Danmark, fortalte Henrik, og mørket bliver beskyttet, for stjernerne er det eneste lys om natten.

Øen er i dag certificeret som International Dark Sky Park netop for at bevare mørket, vist nok en af i alt 40 Dark Sky Parker i hele verden. Der er sågar installeret en mørkemåler på øen.

Mørket har altid været en del af Mandø's DNA, og mørket bliver blandt de lokale omtalt som buldermørke.

I og med der ikke er nogen fast vej til Mandø, så har der heller aldrig været gadelam-

per på Låningsvejen, der går fra fastlandet til Mandø. Man plejede at bruge lyssignaler fra fastlandet til at sende korte beskeder til beboerne på Mandø. Først i 1890 kom der en telefon på Mandø.

I 1952 kom de første gadelamper til øen, da der kom et elværk. Nu har Mandø 15 gadelamper med reduceret lysstyrke, som værner om det naturlige mørke. Gadelamperne bliver i øvrigt ekstraordinært slukket om natten fra 23. maj.

Fra logbogen undervejs

Låningsvejen bød på Strandskader, Rødben, Regnspover, Ryler, Strandhjejler, Sølvhejre og store flokke af Knorte- og Bramgæs.

Enkelte turister var i gang langs vejen med spande og andet udstyr. En venlig forespørgsel fra vores bil til en af dem bekræftede, at de var på jagt efter Blåmuslinger og Østers, og at det ikke var helt nemt for dem. Ved parkeringspladsen lige efter ankomst til øen bag ved diget, så vi en fin Rørhøg han, hørte Blåhalsen, så Skestørke, Skeænder, Viber, en Sølvhejre, Kobbersnepper, Sanglærker og andet guf for sådan nogen som os. Der blev også snakket Havørn.

Vi kørte på asfaltvejen langs diget nordvest om øen og gjorde holdt undervejs, for at indtage vores medbragte mad. En lokal var ikke tilfreds med vores mange biler, men gode forhandlings-kompetencer i OAS gjorde de tilkald af relevante myndigheder helt overflødig, selvom det var tæt på. Det blev til karakteren 12 til OAS i faget konflikthåndtering. En tårnfalk og en fuldt udfarvet, maskulin Rørhøg overvågede hele scenariet til

alles fryd. Årets første Landsvale (for de fleste af os) flaksede rundt og nød foråret. Det gjorde vi også.

Sidenhen gjorde vi stop i byens centrum, ved campingpladsen. Her brillierede en Stenpikker, Kærhøg, Sangdrossel og masser af gæs på engene.

Sidenhen gik turen til "Syd-krattet", og så var det sangfuglenes tur. Blåhals og 2 flotte Munke, den ægte han af slagsen, i flot yngledragt. Ligeså en grøn sanger, vistnok en Løvsanger. Rørhøg, Landsvaler, Viber, Sanglærker, et par Fasaner og igen en Havørn. På de våde enge stod Knarænder, Skeænder, Brushøns (et par af dem angiveligt i vanddamp...), Rødben, Strandskader, Viber, Kobbersnepper og Regnspover. Jo, foråret var netop kommet til Mandø. Det var OAS også.

Tak for i dag

Og her ved "Syd-krattet" sluttede vi så af – ligesom sidste års Mandø-tur - på behørig OAS-facon. Med en Bitter Dansk, Mjød, lidt drillerier, en oplystning af det sete og hørte, og dermed – i smug – min egen skelen til, om der nu også alligevel var lidt vanddamp i min linse...

Lars Møller gjorde mandtal. På totalisten var flere arter end på min egen, men det er vel også ok, når det i alt er 56 øjne og 56 ører, der registrerer på samme tid.

1000 x tak til arrangørerne og ikke mindst til alle deltagerne for endnu et godt OAS-arrangement i håbet om, at turen til Mændenes Ø gentager sig senest til næste år.

Announce

bleshø optik

E T A B L E R E T I 1 8 8 7

AGERHØNE (*achehøen*)

Af Viggo Petersen

Nu står han der i reolen, udstoppet og lidt støvet blandt venner og fjender.

Selv er han så gammel, at han kan huske friheden. En frihed der så helt anderledes ud end den hans tiptiptip....oldebørn kender i dag.

Dengang 50'erne og 60'erne var der stadigvæk "ukrudt" og insekter på marken som dannede grundlag for mange fugle, heriblandt også vor ven i reolen. Roemarkerne der var fulde af meget andet en netop roer, var nødvendige som fodergrundlag for især kørerne.

Ligesom marker til høslæt, græsning og korn i neg.

Men langsomt ændrede landskabet sig. Landbrugsdriften intensiveredes og for at udbyttet skulle øges blev uproductivt ukrudt og skadelige insekter fjernet effektivt, så effektivt at flere af de oprindelige agerlandsfugle mistede deres levesteder.

Ingen frø til de voksne, så de kan overleve vintrene, ingen insekter til ungerne, så de kan få det nødvendige protein som kræves.

Antallet af agerhøns er siden da styrdykket fra omkring 100.000 par i 1954, da jeg kom til verden, til omkring 15.000 par i 2019. i dag er der sandsynligvis kun ca. 5.000 par tilbage.

Tidligere var et ikke kun landbruget, der var den store synder.

I Heilmann/Manniches Danmarks Fugleliv fra

1229 kan man således læse:

" Paa sine steder i Landet er Agerhønen i de senere Aar aftaget i kendeligt i Tal, ikke alene paa Grund af for stærk Beskydning, men tillige fordi mange mister Livet ved at flyve imod de nu overalt i Landet udsprængte Telegraf- og Telefonledninger, ligesom der ved Brugen af de nu almindeligt anvendte Slaa- og Mejmaskiner gaar en Mængde Rugefugle og Reder til Grunde."

Illustration fra Danmarks Fugleliv, 1929
Agerhøns over Roemark

For at råde bod på agerhønens udfordringer blev der allerede dengang udsat fugle fra andre europæiske bestande.

(Fortsættes side 25)

OPSLAGSTAVLEN

Vores ansøgning om midler til foreningen gik i gennem, og det blev en MEGET MEGET glædelig dag for OAS, hvilket tydeligt kunne ses på kassererens jubel, idet bevillingen på de knap 50.000 kroner tikkede ind på foreningens konto (timing) , netop som bestyrelsen fejrede den gode nyhed med rugbrødstort og en lille avec.

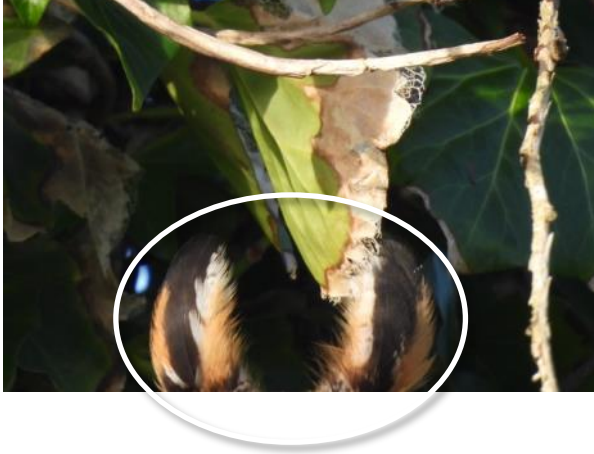
Af Else Dupont

GÆT'N FUGL

Løsning på GÆT'N FUGL i Panurus nummer 2024 - 1:

SKOVHORNJGLE

Skovhornuglen minder både om natuglen og om den nært beslægtede mosehornugle. Den kan kendes på den ensfarvede, lysebrune fjerdragt, den høje og slanke fremtoning, de orangerøde øjne og de lange spidse fjerører, som rejses, når fuglen er urolig. Når en ugle ses jagende i skumringen, kan selv øvede fuglekiggere have svært ved at afgøre, om det er en skov- eller mosehornugle. Skovhornuglen er - i modsætning til mosehornuglen - nataktiv og gemmer sig dybt inde i en trækrone eller en busk om dagen.

GÆT'N NY FUGL

Hva' dæhlen har Jensen set på stranden ved "det grå fyr"- Find Holger !!!

AKTIVITETER JULI - DECEMBER

AFTENTUR TIL TRILLEN.

Torsdag d. 8. august kl. 19.00 – 21.00.

Vi kikker efter vadefugle, ænder og gæs i Hørup hav og omkring Vælddam.

Mødested: P-pladsen lige før Høruphav.

Turleder: Kaj Abildgaard. Tlf. 30 20 84 56.

HOSTRUP KRAT.

Lørdag d. 31. august kl. 9.00 – 11.30.

NY TURGUIDE. En rigtig fin lille kuperet skov med varieret bevoksninger. Sidst OAS besøgte den havde vi overraskende lille flagspætte samt trækkende hvepsevåge.

Mødested: P-pladsen i skovens nordlige ende på Sønder Hostrup Østergade.

Turleder: Anders Otto Nielsen. Tlf. 25 71 56 20.

DYNT STRANDMOSE.

Lørdag d. 14. september kl. 9.00 – 11.30.

NY LOKALITET. Vi besøger den spændende strandeng, hvor vi kan forvente rastende gæs, ænder, vadere og mulige trækkende rovfugle. I september 2023 rastede en odins-hane derude i dagevis.

Mødested: P-pladsen ved Gammelmark strand camping.

Turleder: Lars Peter Hansen. Tlf. 40 87 62 44.

ROVFUGLETRÆK VED SØNDERSKOVEN.

Søndag d. 29. september imellem kl. 12.00 og 15.00.

Vi kikker primært efter rovfugletræk. I kan komme og gå, som I har lyst.

Hvis vejret arter sig (sol = termik, og østenvind), kan der komme rigtig mange rovfugle.

Mødested: øst enden af Hjort Lorenzens Vej i Sønderborg.

Turleder: Klaus Bo Jensen. Mobil 50 94 33 63.

FUGLETRÆK VED KRAGESAND.

Søndag d. 6. oktober kl. 7.30 – 11.00.

Vi stiller os ved P-pladsen på Kragesand ved sydspidsen af Broagerland, og håber at der er gang i fugletrækket. Vi holder øjne og ører åbne for småfugletrækket over land, og holder også øje med fjorden, hvor bl. a. ænder, gæs og lommer kan være på vej mod vest. Man kan komme og gå, som man har lyst til.

Turleder: Gert Fahlberg. Tlf. 26 31 10 13.

BØJDEN NOR.

Lørdag d. 12. oktober kl. 8.00 – 14.00.

Vintergæsterne er begyndt at ankomme sammen med "langt-trækkerne".

Mødested: Fynshav Færgehavn. Afgang: Fynshav Færgehavn kl. 8.00. Retur: Bøjden Færgehavn kl. 13.00.

Deltagerne køber selv deres "gående-billet" via www.alslinjen.dk. Priseksempel retur for pensionist kr. 78,-.

Fuglereservatet ligger i gåafstand lige ved færgelejet. Støvler, madpakke og drikkevarer vil være en god ide.

Tilmelding senest torsdag den 10. oktober til turleder.

Turleder: Else Dupont Tlf. 40 16 23 61.

BUSTUR TIL MARSKEN.

Lørdag d. 2. november kl. 8.15 – 16.00.

AFLYST

FORMIDDAGSTUR TIL GRÅSTEN SØERNE.

Torsdag d. 14. november kl. 9.00 – 11.30.

Normalt ses ret mange arter, nogle i hundredvis. Med lidt held ses også isfluglen.

Mødested: P-pladsen ved Slotshaven på Slotsgade i Gråsten.

Hans Erik Jensen Tlf.: 26 46 92 00

KRUSÅ MØLLESØ.

Søndag d. 1. december kl. 10.00 – 12.00.

Vi håber på arter som rørdrum og lille skallesluger. Søen byder altid på mange rastende ænder og gæs og siskener i elletræerne.

Mødested: Forsamlingshusets P-plads ved Møllegården 23, Kruså.

Turleder: Jens Eriksen. Tlf. 24 66 17 50.

KVÆRS PLANTAGE.

Søndag d. 8. december kl. 10.00 – 13.00.

En skøn plantage med alle vores gode småfugle-arter. Da det er sæsonens sidste tur, vil vi vi være turens afslutning servere gløgg og æbleskiver.

Mødested: "P-plads" ved skovens NØ-ende på Kværs/Søgård vejen.leder: Klaus Bo Jensen. Tlf. 50 94 33 63.

Dompap, han
Foto: Hanne og Jens Eriksen

(Fortsat fra side 21)

I dag er det opfostrede fugle der udsættes. Meeen i begge tilfælde er det nok mest jægerens interesse der tilgodeses.

Derfor kan man med rette sige, at de danske agerhøns er udsatte fugle.

Agerhønsene er mest synlige i vinterhalvåret, hvor de samles i flokke, på de nu afhøstede marker.

Lige nu lever de parvis i det skjulte og snart trisser de rundt med en 15-20 små unger, men du skal være mere end heldig, hvis du vil se dem.

Hver aften kan jeg høre hannens kald:

gerrick-gerrick i det samme område, mon der er unger på vej?

Agerhøns (*perdix perdix*)
Foto: Hanne og Jens Eriksen, 2024

PANURUS

Udgives af:

Ornitologisk Forening for Als og Sundeved (OAS).

Oplag: 300 eksemplarer.

Tryk:

Langenberg Grafisk, Sønderborg

PANURUS er et medlemsblad for Ornitologisk Forening for Als og Sundeved (OAS). Bladet udkommer som udgangspunkt med 4 årlige numre.

Synspunkter, der kommer til udtryk i artikler m.m., dækker ikke nødvendigvis foreningernes holdninger. Eftertryk i uddrag er tilladt med tydelig kildeangivelse.

OAS

Kontingent: kr.250,00

Indsættes på 1551 - 9104429
senest 31. marts

Bladets formål er bl.a.:

- at formidle sønderjyske ornitologers naturoplevelser.
- at formidle den løbende diskussion om naturbevarelse.
- at være til gensidig inspiration.
- at formidle ornitologisk viden om primært den sønderjyske fuglefauna.

Redaktion

Viggo Petersen

Kongshoved 5

Kegnæs

6470 Sydals

5135 1373

petersenviggo@gmail.com

PRODUKTIONSPLAN FOR 2024

- Deadline for nr. 1 er 15. februar
- Deadline for nr. 2 er 15. maj
- **Deadline for nr. 3 er 15. august**
- Deadline for nr. 4 er 15. november

Artikler sendes som vedhæftet Word-fil.
Billeder og illustrationer sendes som jpg-fil/jpeg-fil eller som papirfoto /tegning til scanning (ønsker du sidstnævnte retur, bedes du notere det). Send helst ikke pdf-filer, da disse ikke umiddelbart kan redigeres.

Besøg også
www.oasweb.dk
med aktivitetskalender, ture, fotos og blog.

Med ca. 250 modtagere (heraf flere ægtepar) har PANURUS en pæn læserskare. Bladets indhold bygger på artikler og billeder, der genspejler medlemmernes oplevelser. **Vi modtager derfor gerne artikler/billeder fra dig. Disse vil blive bragt med minimal redigering.**

Redaktionen opbygger et billedarkiv om Sønderjyllands natur og fugleliv. Til dette arkiv modtager vi gerne billeder fra medlemmer fra hele landsdelen. Alle skarpe billeder har interesse og kan sendes til redaktionen. Angiv venligst oplysninger om billedet (hvem, hvad, hvor, hvornår). Ved gengivelse i PANURUS vil fotografen altid blive krediteret.

COME CLOSER
ATC 17-40x56
970 GRAM
258 MM

MacNab.eu

Nørrekobbel 7 | 6400 Sønderborg | Tlf. 74 43 16 46

Announce

STØT VORE ANNONCØRER - DE STØTTER OS

ORNITOLOGISK FORENING FOR ALS OG SUNDEVED

Formand: Lars Møller Andersen

OAS

Gerlachsgade 5, lok 345
6400 Sønderborg.

Tlf.: 5069 5604

mail: oas@gmail.com

www.oasweb.dk

Kontingent: kr.250,00

indsættes på 1551 - 9104429

Vi anbefaler at du/I får lavet en aftale med banken om fast overførsel af beløbet

*Adresseændringer, opsigelse af medlemskab m.m. meddeles til
formand, næstformand eller kasserer*

AFSENDER: **OAS** - v/ Viggo Petersen, Kongshoved 5, 6470 Sydals

